

Aan: Algemene Commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Amsterdam, 10 november 2015

Betreft: Begrotingsbehandeling BuHa-OS, week van 23 november

Geachte Kamerleden,

Wij doen u de suggestie om in de begrotingsbehandeling BuHa-OS het onderwerp Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) in te brengen. De toegenomen aandacht voor handelsbevordering en een grotere rol van de private sector in ontwikkelingssamenwerking maken het noodzakelijk om MVO met meer nadruk te agenderen. Ook is Nederland door het onderschrijven van internationale richtlijnen voor MVO, zoals de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP), gehouden om daaraan in Nederland uitvoering te geven. Desondanks blijkt MVO in de doelstelling van de begroting van BuHa-OS van ondergeschikt belang, het wordt slechts genoemd in een bijzin.¹ Ook het budget voor MVO neemt af.

Het MVO Platform ziet ook in de praktijk weinig vooruitgang, vooral als het gaat om het terugdringen van schendingen. Het MVO-beleid verdient een steviger verankering in de beleidsagenda van BuHa-OS en de Minister zou de regie moeten nemen over betere integratie van MVO-beleid in andere departementen. Wij doen daarvoor enkele suggesties:

MVO-convenanten met ambitie

In 2014 oarmde de Minister het SER-advies over (I)MVO-convenanten.² 'Risicosectoren' zouden middels convenanten moeten laten zien hoe zij risico's en schendingen in hun keten aanpakken. De ambitie lijkt sindsdien te zijn weggeëbd. Leden van het MVO Platform ervaren in de praktijk dat los van het kwantitatieve doel ("10 convenanten in 2016") de inzet van de overheid erg onduidelijk blijft. Bedrijven krijgen geen helder antwoord van de overheid op de vraag waaraan een MVO-convenant moet voldoen. Bovendien lijken alle soorten overeenkomsten als MVO-convenant te mogen gelden, bijvoorbeeld de afspraak dat er gepraat gaat worden, of convenanten zonder commitment van bedrijven. Wij zullen hier voor het AO over IMVO van 3 december uitvoeriger op ingaan.

- ➔ Toon ambitie en leiderschap met betrekking tot de inhoud van de MVO-convenanten. Bedrijven moeten in deze convenanten laten zien hoe zij invulling geven aan de OESO-richtlijnen en de UNGP. Geef garanties en controleer dat convenanten zowel in proces als inhoud minimaal conform het SER-advies zijn.

Duurzame handelsketens en MVO

Duurzame handel is een expliciete doelstelling van het beleid. Nederland schenkt hieraan ook in het kader van het EU- voorzitterschap aandacht, tijdens de conferentie over 'global value chains' op 7 december 2015³. Verduurzaming van ketens is echter vaak eenzijdig gericht op grondstofzekerheid en energiebesparing. Zelfs bedrijven met een goede duurzaamheidsreputatie zien risico's op andere terreinen vaak over het hoofd. Als recent voorbeeld wijzen wij op duurzaamheidskampioen Unilever, die toch betrokken blijkt bij schendingen van arbeidsrechten.⁴

- ➔ Stel in duurzame-handelsprogramma's ook MVO-voorwaarden. Benut de conferentie van 7 december om uit te dragen dat – ook voor koploperbedrijven - voldoen aan internationale MVO richtlijnen, en het uitvoeren van *due diligence*⁵ noodzaak is.

¹ Onder artikel 1 'Duurzame handel en investeringen' "daarbij is aandacht voor MVO".

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2014/11/19/kamerbrief-met-reactie-op-het-eindrapport-mvo-sector-risico-analyse>

³ <http://www.euandgvc.nl>

⁴ De misstanden kwamen aan het licht via BBC News. Vos (PvdA) stelde hierover Kamervragen <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2015Z16218&did=2015D36862>

⁵ Due diligence is de inspanning die van bedrijven wordt gevraagd om betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen in de keten tegen te gaan. Zie: <http://mvoplatform.nl/wat-is-mvo/due-diligence>

Verbind topsectorenbeleid met MVO-beleid

Topsectoren en risicosectoren komen deels overeen. Wat in het ene beleid 'bedrijfssectoren met verhoogde risico's in de keten' heet, blijken in het andere departement 'innovatieve sectoren die het verdienvermogen van Nederland versterken'. Deze twee kanten van dezelfde medaille dienen gekoppeld te worden zodat ook het topsectorenbeleid benut wordt om MVO-doelen te bereiken.

- ➔ Stel ook aan topsectoren voorwaarden op het gebied van MVO. Topsectoren die tevens risicosector zijn, moeten aantonen hun due diligence op orde te hebben, bijvoorbeeld via deelname aan een MVO-convenant.

Rijksbreed dezelfde MVO criteria

De Tweede Kamer heeft zich herhaaldelijk uitgesproken over het koppelen van MVO-voorwaarden aan álle vormen van financiering en steun aan bedrijven. Een motie van Sjoerdsma (2013) stelt dat bedrijven "rijksbreed enkel in aanmerking komen voor overheidssteun indien zij handelen conform de OESO-richtlijnen."⁶ Wij zien nog altijd veel ruimte voor verbetering om dezelfde MVO-normen in alle beleid te integreren.⁷

- ➔ Bij alle beleidsinstrumenten, ook die van andere departementen zoals het Ministerie van Financiën⁸, van I&M⁹ en van EZ¹⁰ dienen dezelfde heldere MVO-criteria te worden gehanteerd. Besteed daartoe meer aandacht aan interdepartementale afstemming en regie rond MVO. Stel bijvoorbeeld een MVO-coördinatiepunt in.

SDG's en MVO

De VN stelde onlangs de Sustainable Development Goals (SDG's) vast. Daarbij wordt een grote rol toegedicht aan de private sector. Bedrijven kunnen een positieve bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling maar hebben tegelijkertijd ook negatieve impacts. Bij het aangaan van partnerschappen met bedrijven dient niet enkel de positieve bijdrage te worden belicht maar moet de totale impact leidend te zijn.

- ➔ Gebruik de inzet van het bedrijfsleven voor de SDG's als nieuwe route om de internationale MVO-normen verder uit te dragen. Bedrijven waarmee worden samengewerkt in dit kader dienen hun due diligence op orde te hebben, en zicht te geven op hun volledige impact.

Wij zijn graag bereid tot een toelichting over deze, of andere MVO-onderwerpen.

Vriendelijke groet,

Suzan van der Meij (06 12271726)
Gisela ten Kate

⁶ <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2013Z24975&did=2013D50989>

⁷ Bijvoorbeeld: in de jaarlijkse bedrijfsleven monitor wordt wel gerapporteerd over duurzaamheid ("groene groei") maar is geen enkele verwijzing naar MVO en MVO-normen te vinden. <http://www.rvo.nl/file/monitor-bedrijvenbeleid-2015pdf>

⁸ Uitvoering beleid Wereldbank, IMF, regionale ontwikkelings- en investeringsbanken, exportkredietverzekering

⁹ Zoals infrastructuur en waterbeheer projecten in het buitenland

¹⁰ Topsectoren en bedrijfslevenbeleid